

Vad vill det nya antikapitalistiska partiet i Frankrike?

-Vi står i början av en lång och historisk process av att konstruera en antikapitalistisk "pol" i Frankrike och tvärsöver Europa. Det är det nödvändigt att skapa nya rörelser, en ny politisk organisation, och diskutera ett nytt program för mänsklig frigörelse. Det menar Franck Gaudichaud som är aktiv medlem av det franska Nouveau Parti Anticapitaliste (NPA) som bildades tidigare i år och idag har mer än 11 000 medlemmar. Här berättar han för Andrés Figueroa Cornejo om den politiska situationen i Frankrike och NPA:s tillkomst.

Hur ser tillståndet ut för arbetarrörelsen i Frankrike idag?

Det existerar sex fackliga federationer eller centralorganisationer. Under de senaste decennierna har CGT splittrats i "höger" och "vänster"- "centra". Detta var ett uttryck för ett växande avvisande av kommunistpartiets hegemoni inom fackföreningsrörelsen. Exempelvis såg vi SUD:s framträdande 1981 – ett nytt mer radikalt, dynamiskt och ungdomligt centra som organiserade de hårdast drabbade och mest utsatta sektorerna av arbetare: järnvägsarbetarna, den offentliga sektorns arbetare inom hälsovård, utbildning och posten, de arbetslösa, immigrantarbetarna.... söker politisk enhet runt en tydlig klasspolitik.

Vid sidan av detta finns ytterligare två ståndpunkter inom den radikala vänstern: de som framhåller att inifrån förändra och omorientera CGT i riktning mot klasspositioner och de i SUD som önskar att konstruera ett nytt klasskampsinriktat fackligt agerande. Jag skall understryka att det finns många bra fackliga aktivister bland fotfolket, både i den privata och offentliga sektorn, även i CGT. I regionerna, längre bort från CGT:s byråkratiserade nationella ledarskap, har båda centra samlat sina styrkor kring gemensamma strejker.

Idag pågår en skärpning av de samhällskonflikterna i Europa men här spelar de stora fackliga federationerna rollen av en broms på rörelsen och för dess konvergens. I Frankrike har vi just upplevt en serie av väldigt intensiva klasstrider. Ockupationer har genomförts av viktiga företag som Continental och Caterpillar, en serie kidnappningar av ägare och chefer på fabriker som sparkat arbetare och flyttat för att ytterligare blåsa upp sina vinster... I ett företag (Molex) diskuterar för tillfället de anställda att ta över anläggningen under arbetarkontroll.

Denna exceptionella nivå av stridbarhet har i lika mån skrämt bourgeoisin och Sarkozy-regeringen, inte minst när LKP-kollektivet i Guadalupe samtidigt lett en magnifik generalstrejk i 44 dagar, som stötts av hela befolkningen på ön! Media försökte att gömma undan detta men det hade ändå en stor inverkan i Frankrike; folk sa – javisst det är möjligt att enas och vinna mot Sarkozyregeringen.

Skamligt nog är lite känt om kampen i Guadalupe i de latinamerikanska länderna trots att de är systerländer. I Frankrike har de stora federationerna fullständigt körts över av sin bas. Under de senaste tre månaderna har det ägt rum tre endagars generalstrejker och den 19 mars gick mer än tre miljoner arbetare ut på gatorna medan ytterligare miljoner strejkade.

Men det fackliga ledarskapet lade inte fram något perspektiv på föra strejkerna framåt, och tog än mindre några initiativ till att sammanföra de sektorer som befann sig i kamp: att skapa enhet mellan arbetare i den offentliga och privata sektorn, mellan dem med fasta jobb och tillfälligt anställda arbetare, mellan franska och immigrantarbetare. Tvärtom, när universitetspersonalen ställdes inför de privatiseringsreformer som regeringen tagit initiativ till, strejkade vi i tre månader; universitetsområden ockuperades, vi organiserade samordnade mobiliseringar – allt fakta som inte går att förneka – men vi var inte förmögna att gå bortom detta. Kampen generaliserades inte trots den höga nivån på konflikten.

Detta demonstrerade den etablerade vänsterns totala avsaknad av något alternativ. Socialistpartiet var tyst – fullständigt frånvarande – under alla dessa månader av social konflikt. Det är lättare att förklara denna situation när vi ser att Sarkozy gör verklighet av en del av Socialistpartiets nyliberala program (vad gäller pensioner, universiteten, arbetskraftens ökade flexibilitet).

På vilket sätt hoppas vänstern att avvärja ett nederlag i händerna på nyliberalismen?

Vi står i början av en lång och historisk process av att konstruera en antikapitalistisk “pol” i Frankrike och tvärsöver Europa. Ända sedan 1992 och inom det Revolutionära Kommunistiska Förbundet (LCR), som jag brukade vara medlem av, så vi, ställde inför en ny period som kännetecknades av den nyliberala kapitalismens globala reorganisation, den traditionella vänsterns socialliberalism och den byråkratiska socialismens kollaps, att det är det nödvändigt att skapa nya rörelser, en ny politisk organisation, och diskutera ett nytt program för mänsklig frigörelse.

Vi upplevde att vi inte längre kunde förbli bundna av dogmatiska principer – teorier som inte hade någon relation till verkligheten – och vi framför allt hade att svara på folks verkliga problem. Men javisst, vi måste också rädda det bästa i arbetarrörelsens och den internationella revolutionens historia. Det är också nödvändigt att ägna uppmärksamhet åt den nya generation av sociala militanter som har trätt fram runt om i världen under den senaste klasskampscykeln och som har legitim kritik av vänsterns partier.

Hur ser förhållandet ut mellan antikapitalisterna och det franska kommunistpartiet?

Det argument som kommunistpartiet använder för att motivera samregerandet med Socialistpartiet i hundratals kommuner och regioner är att det är nödvändigt att skapa en “vänstermajoritet”. Vi vill skapa en folklig majoritet, förändras från en vänster på fotfolksnivå till en antikapitalistisk rörelse. Vi sa att för att skapa en genuint antikapitalistisk vänster är det nödvändigt att försäkra sig om att den är fullständigt oberoende av Socialistpartiet, av socialliberalism och av de dominerande institutionerna. Men idén att skapa en antikapitalistisk vänster är inte ett mål i sig. Partiet är helt enkelt ett instrument för frigörelse, ett instrument i detta måls tjänst (förhoppningsvis ett övergående sådant). Det försöker att ge representation åt de samhällsliga striderna, för ungdomen, de som har tillfälliga arbeten, för organiserade arbetare, arbetare i den offentliga sektorn osv.

Vilket är ursprunget till NPA?

Sedan 1970-talet har vi misslyckats att organisera en antikapitalistisk pol “ovanifrån”, dvs att skapa en bas för en fusionsöverenskommelse mellan den revolutionära vänsterns olika organisationer. Därför antog LCR linjen “underifrån”, den öppna dörrens politik, skapandet av gräsrotskommittéer över hela landet för att ge liv åt ett nytt. Vi drog slutsatsen att LCR var berett att försvinna, att upplösa sig självt och att detta var ögonblicket att ta ett kvalitativt och kvantitativt steg.

Det var en stor chansen, ett väldigt riskfyllt beslut att göra slut på en dynamisk och växande rörelse som funnits i fyrtio år, ett beslut som det inte finns någon like till om man ser till den senare historia. I presidentivalen fick vår talesperson, den unge brevbäraren Olivier Besançon, mer än en miljon röster och i valen 2007 fick han 1,5 miljoner (4% jämfört med kommunistpartiets 1.9%). Lägg till att vi 2005 byggde en stor enad folklig kampanj för en “nej”-röst mot den ultraliberala europeiska konstitutionen. Alla dessa faktorer bekräftade existensen av en verklig potential, LCR:s ansvar att försöka svara på det enorma gap mellan den radikala vänsterns organisationer och nivån på samhällslig stridsvilja.

2007 uppmanade vi offentligt till bildandet av ett "nytt antikapitalistiskt parti", en process som tog ett år, fram till kongressen i februari 2008, genom en process av diskussioner i hundratals gräsrotskommittéer som var öppna för alla. Från start utgjorde ex-medlemmarna av LCR en klar minoritet i kommittéerna, och det var avsiktligt i syfte att resultatet av debatten skulle vara gräsrotternas genuina egendom, det gjordes inga försök att återuppväcka LCR, utan snarare att konstruera en ny antikapitalistisk vänster.

Hur är de antikapitalistiska kommittéerna organiserade?

FG: Först och främst är kommittéerna bildade på geografisk basis och det finns nu 400 i nationell skala. Det har ägt rum en process av organisation och koordination via område eller region. I dessa kommittéer återfinns det f d kommunistpartimedlemmar, f d medlemmar i Socialistpartiet, frihetliga, men framför allt, många fackligt aktiva, självständiga klasskämpar, ungdomar, antikapitalistiska militanter, radikala ekologisters, feminister utan parti. Till exempel i min kommitté finns det två f d medlemmar i LCR, och de övriga 12 har inget att göra med vårt ursprungsparti. Det fanns mindre än 3 000 medlemmar i LCR 2007. Idag finns det mer än 11 000 i NPA: Det har ägt rum ett kvantitativt och kvalitativt språng.

Hur blev NPA:s ursprungliga plattform till?

Processen var mycket rik, mycket diskussion och, självfallet, svårigheter till följd av existensen av olika organisatorisk och politisk kultur. Det var nödvändigt att överskrida principerna, sekterismen, att övervinna de speciella identiteterna och smida en gemensam antikapitalistisk sådan. Man måste komma ihåg att miljöaktivisterna eller de frihetliga anslöt sig till den nya organisationen och de en ganska negativ uppfattning om partier och former för makt (och detta kan förstås om man känner till 1900-talets historia). Det fanns även andra människor utan en politisk partikultur. Vi var tvungna att lägga allting på bordet, utan sekterism: vår syn på partiet, på antikapitalism, av social omvandling, våra teoretiska referenser, allting . . . och det har varit en mycket hälsosam kollektiv exercis i direkt demokrati, av diskussioner med tusentals och åter tusentals människor i landet.

Hur diskuterades partiets grundningsprinciper?

En nationell samordningskommitté bildades som tog fram gemensamma texter för debatten. Inom loppet av ett år diskuterades allting och tusentals medlemmar kom med tilläggs- och ändringsförslag och som ett resultat, kom vi fram till en huvudtext som lade fram NPA:s grundläggande principer. Ytterligare ett dokument om den nationella och internationella politiska situationen formulerades och en text om stadgar och organisation. (Se: www.npa2009.org/node/24).

Dynamiken bestod av ett fram-och-tillbaka-bollande av slutsatser mellan basorganisationerna och den nationella kommittén. Med tusentals tilläggs- och ändringsförslag! Därför grupperade den nationella samordningskommittén ändrings- och tilläggsförslagen temavis för att komma överens om ståndpunkterna och när man kommit överens, skicka de återstående konfliktfrågorna till kommittéerna för fortsatt diskussion. Under tiden, höll vi en nationell sammankomst med delegater från hela Frankrike i mitten av året, regionala kommittémöten ända tills slutligen grundningskongressen i februari 2009, där även när det inte existerade någon konsensus, vi röstade helt enkelt om de olika förslagen.

Vilka aspekter diskuterades mest?

Omkring 800 valda delegater deltog i kongressen representerande mer än 9 000 medlemmar. Närvarande fanns också internationella delegationer från mer än 45 länder från alla kontinenter och hundratals observatörer och europeiska och internationella journalister. De teman som diskuterades mest var, till exempel, namnet! Vad skulle vi kalla oss själva?

Revolutionärer, antikapitalister, socialister, vänster, radikala ekologister? Mer än 400 namn hade föreslagits av kommittéerna. Och till slut röstade kongressen om åtta och namnet NPA vann, det vill säga det ursprungliga provisoriska namnet.

Andra väsentliga politiska diskussioner handlade om begreppen det "21:a århundradets socialism" och "eko-socialism": två begrepp som vi principiellt gör anspråk på för att särskilja oss från 1900-talets auktoritära "socialismer". Strategin för revolution och makt debatterades också, intern organisation och demokrati. Och hur vi skulle delta i det nästkommande valet.

Vilka var de huvudsakliga åsiktsöverensstämmelserna?

Tydligt fastslog vi att vi varken vill ha byråkratisk eller diktatorisk socialism. Slutligen gjorde vi anspråk på begreppet "21:a århundradets socialism", som framstår som ett brett begrepp som öppnar vägar för diskussion. Det strategiska problemet är fortfarande inte löst. För att illustrera det i breda termer befinner sig en del kamrater närmare den bolsjevikiska modellen, andra står för ett gradvist, avbrutet sammanbrott, andra gör anspråk på Louise Michels och Pariskommunens eller Rosa Luxemburgs mantel... Det finns många nyanser vad gäller NPA. Vi har inte löst allt i sin helhet och i alla detaljer, som hur vi tänker oss störta kapitalismen (ingen vet!), men om vi är överens om att detta kommer att vara baserat på de folkliga klassernas självorganisering och i former av massomfattande generalstrejk. Givetvis har vi generella gemensamma ståndpunkter länkade till den oundgängliga socialiseringen och kontrollen av de främsta produktionsmedlen, att bryta med bourgeoisin och få ett slut på modellen av ohållbar produktivism, etc.

Finns det någon debatt om användandet av våld?

För oss kommer våldet och terrorn historiskt betraktat från staten och de härskande klasserna. Bl a hänvisar vi till det chilenska exemplet och kuppen 1973 i vår grundningsuttalande. På grund av detta förbehåller vi oss rätten till folkligt självförsvar. Idag, med Sarkozys regering, genomlever vi en fas av stark repression i Frankrike, av poliskontroll av urbana arbetarklassdistrikt, av förlusten av grundläggande friheter, av växande statlig främlingsfientlighet. Konkret befinner vi oss i en situation där det handlar om att försvara demonstrationer, strejkvakter. Men vi funderar på att utveckla vår "säkerhetskommision" och "öva" mera.

Hur är NPA organiserat??

Om vi vill förändra samhället på ett radikalt sätt, måste vi förändra oss själva... I NPA existerar absolut könsjämlighet, i alla instanser: en man, en kvinna. Såväl internt som i valkampanjerna. Kommittéerna är NPA:s suveräna bas. De är geografiska, på stads- eller departementsnivå, men de kan också vara organiserade efter ekonomisk sektor (via företag eller arbetsområde).

Kommittéerna väljer ett ledarskap på departements eller regional nivå som samordnar och centraliserar det politiska arbetet. Det nationella ledarskapet väljer cirka 30 personer med ansvar för det dagliga arbetet att sköta organisatoriska saker eller relationer med pressen. Detta utförs under kontroll av CPN och kommittéerna.

Det är ett kollektivt ledarskap, utan någon generalsekreterare, till sin majoritet sammansatt av unga militanter och arbetare (mellan 25 och 40 år gamla). Här utses talespersonerna. Rätten att organisera interna tendenser finns, inklusive fraktioner som garanti för att den interna demokratin skall komma till uttryck. Rösterna står i proportion till detta.

Det är på det sättet det fungerar internt, alltid med de lokala kommittéerna som kriterium, men i enlighet med den nationella samordningen. Framför allt godkänner våra stadgar att ledare såväl kan avsättas som deras rotation och redovisningsskyldighet under medlemmarnas

kontroll. Nästan alla är arbetare och indragna i aktivitet. Vi vill undvika byråkratiseringsprocesser eller ledare som avskilda från verkligheten.

Andrés Figueroa Cornejo

från *Movimiento de los Pueblos y los Trabajadores* (MPT)

Not: Franck Gaudichaud är medlem av www.rebellion.org collective och ordförande för de latinamerikanska studierna vid ett franskt universitet. Hans doktorsavhandling analyserade chilenska folkrörelser under Allende-regeringen. Han intervjuades tidigare i år av Andrés Figueroa Cornejo från Movimiento de los Pueblos y los Trabajadores (MPT) under ett besök i Chile.

(För översättning och redigering svarar Socialistiskt Alternativ)